

כנס בוקרים במושב קדרון

בכנס שנערך ב־21.10.64 נשתלבו הפעם שלושה מאורעות: (1) תצוגת בקר מעדר המר שב; (2) חלוקת פרסים למצטיינים בייצור חלב נקי; (3) חלוקת פרסים ל"משקי הדגמה" מצטיינים. לתצוגת הבקר הובאו הפרות היפות שבעדר המושב ובכלל זה גם "משפחת פרות" ממשקי יגר, שמנתה 9 ראשים. חבר שופטים בחר בבהמות המצטיינות ולבעליהן הוענקו גביע ופרסים שונים מטעם התאחדות מגדלי בקר. הפרטים על תוצאות ההתחרות בייצור חלב נקי פורסמו בחוברת נאה, והובאו בה גם תצלומים של מקבלי הפרסים. זו היתה למעשה תחרות שניה. את הראשונה ערכו, תוך שיתוף עבודה מלא, הנהלת תנובה ממחוז רחובות ולשכות ההדרכה מאזורי הדרום הנגב; לתחרות השניה הצטרף בא־כוח משרד הבריאות. התחרות הראשונה נערכה ב־1962 במשך שלושה חודשים (אוגוסט–אוקטובר) ושותפו בה 38 קיבוצים, 31 מושבים ו־31 עובדים בתחנות איסוף החלב במושבים. בתחרויות אלה עורכים ביקורת במשקי הייצרנים על סדר וניקיון בהחזקת הפרות, ניקיון

בביצוע העבודה והחליבה, קירור החלב וכו'; כן מסתמכים בשיפוט על תוצאות בדיקות הראדוקטאזה, הנעשות במחלבות בתקופת ההתחרות. בתחנות האיסוף במושבים נבדקים ונשפטים: עבודת מרכז החלב, ניקיון המיתקנים בתחנה, ידיעותיו המקצועיות של העובד וכד'. במשקים האינדיבידואליים במושבים נערכה ביקורת על ביצוע העבודה ברפת, ניקיון הפרות, הכלים והמבנים; החלב של ייצרנים אלה נבדק בתחנות המקומיות על ניקיון, משקע (סאדימנט), טמפרטורת הקירור והמשקל הסגולי שלו. תשומת לב מיוחדת הוקדשה הפעם לביקורת הזריזות של ייצרנים אלה בהעברת החלב ממשקם הם לתחנת האיסוף. על תוצאות תחרות ראשונה פורסם דו"ח של אבנר שמאי ב"משק הבקר והחלב", חוברת 56, והפעם מובא להלן סיכום ועדת השיפוט, כפי שנמסר לבאי הכנס ע"י מר פאניגר, מנהל מחלבת תנובה ברחובות. בהסתמכו על הדברים שנתפרסמו בחוברת המיוחדת הוא הצביע על ההתקדמות שהושגה; ואמנם היא מדברת בעדה: בה בשעה שבתחרות שלפני שנתיים נקבע שמצב הניקיון ברוב המרשבים היה ירוד, הרי בתחרות של השתא הושגו

קהל המבקרים בכנס הבוקרים בקדרון

בא-כוח הבנק לחקלאות מברך את מקבלי הפרסים

תחנות האיסוף; בידיהם השפעה רבה. ולפעמים מכרעת, על טיב החלב הנשלח למחלבות, ומשום כך „התלבשו“ עורכי ההתחרות הפעם באופן מיוחד על חוג זה והתוצאה היתה ש-17 מבין 28 מרכזי חלב זכו בפרסים ותעודות הצטיינות. בפרס ראשון, בין עובדי התחנות, זכו: מזוז מבורך משרשרת ומרגלית יונה מכפר נרבורג. פרס שלישי הוענק לדוד רוזנברג מאביגדור. חולי קו גם פרסי עידוד ותעודות הצטיינות ל-13 עובדי תחנות במושבים.

מבין המשקים האינדיבידואליים זכו: בפרס ראשון: משה גורן, ממושב אורות; בפרס שני: ראובן שור, ממושב אביגדור; בפרס שלישי: יצחק אברמוביץ, ממושב ניר ישראל.

פרסי עידוד ניתנו לבעלי משקים מצטיינים ב-14 מושבים נוספים.

מבין המשקים הקיבוציים זכו: בפרס ראשון: עובדי הענף במשק סעד; בפרס שני: עובדי הענף במשק רעים. תעודות הצטיינות הוענקו לעובדי הענף ב-20 משקים קיבוציים.

בשבחים מיוחדים זכו סדרי העבודה בתחנת האיסוף בכפר ורבורג. בתחנת זו עורכים פעמיים בחדש את בדיקות הראדוקטאזה לחלב של כל

ב-28 מושבים תוצאות דלהלן (מספר משקים בכל קבוצה):

פרטים	מצב ירוד	מצב מתקבל על הדעת	מצב טוב
הממצאים בביקור ראשון	8	18	2
הממצאים בביקור שני	2	20	6

מתברר שביקורי ועדת השופטים השפיעו לטובה על שיפור הניקיון. אותו דבר הושג הפעם ב-27 תחנות איסוף. אם כי במשקים הקיבוציים ניקיון החלב הוא בדרך כלל בדרגה גבוהה מזו שבמושבים, הרי גם בסאקטור הזה של הייצרנים הושגו שיפורים מביקור לביקור. בה בשעה שבביקור הראשון נמצאו בין 50 המתחרים: 2 משקים במצב ירוד, 12 במצב מתקבל על הדעת, 25 במצב טוב ו-11 במצב טוב מאוד, הרי בביקור השני נעלמו ה„ירודים“ כלל, מספר המשקים עם ציון „מתקבל על הדעת“ פחת מ-12 ל-4, בעלי ציון „טוב“ התמעטו מ-25 ל-18 ובעלי ציון „טוב מאוד“ נתרבו ועלו מ-11 ל-28. הרי זו הצלחה שאפשר להתברך בה!

בפרסים זכו ותיקים כעולים חדשים, ובמקרים מסויימים צעדה ההתיישבות החדשה בראש. לפי המקובל בתחרויות, לא חולקו פרסים ראשונים לאלה שזכו בפרסים ראשונים בתחרות הקודמת (מלפני שנתיים), אם כי היו ביניהם כאלה שהצטיינו גם הפעם והיו ראויים לקבלת פרסים כאלה. כמתמידים בהצטיינות זו צויינו שלמה רוט מקדרון ושמזאל פרווא מגבעתי; להם ניתנו תעודות מיוחדות ופרסי עידוד. משתתפי ההתחרות של השנה חולקו לשלוש קבוצות:

1. קיבוצים ומושבים שיתופיים (50);
 2. עובדי תחנות איסוף חלב במושבים (28);
 3. משקים אינדיבידואליים במושבים (1300).
- לגבי כל קבוצה הוקדשה בשיפוט ובביקורת תשומת-לב לגורמים ספאציפיים, העשויים להשפיע על ניקיון החלב וטיבו. במשקים הקיבוציים, שהשתתפו בתחרות, עלה זמן הראדוקטאזה אחרי הביקורת הראשונה (בממוצע לכולם) עד למעלה מ-6 שעות, זה — בחדשי הקיץ הלוהטים. במרשבים, כידוע, ממלאים תפקיד חשוב מאוד מרכזי

מסייעים בפעולה זו מדריכי מינהל ההדרכה וכן מדריכי הסוכנות, המכהנים במושבים. בשנה האחרונה טופל בכל הארץ ב-156 משקי הדגמה ולמצטיינים שבאזורי הדרום והשרון הוענקו הפרסים בהזדמנות הכנס בקיירון. גם העוסקים בהדרכת משקי ההדגמה זכו הפעם בציון לשבח מאת מנהל מחלקת הבקר מר אוריאל לוי, והוענק להם גביע. בס"ה זכו השנה בפרסים 18 משקים מצטיינים, שחלוקתם, לפי הלשכות של מינהל ההדרכה, היא כדלהלן:

10	לשכת רחובות-רמלה
3	לשכת חדרה
2	לשכת רעננה
1	לשכת לכיש
1	לשכת עפולה
1	לשכת עכו

בכנס בקדרון הוענקו פרסים ל-16 משקי הדגמה ולשניים הנותרים — בשריד, בעת עריכת התצוגה ע"י אגודת "און". את הפרסים למשקי ההדגמה מעניק בנק החקלאות לישראל, ובפרס ראשון זכתה השנה משפחת חנה ווליג אדירי מכפר ויתקין.

הנתונים ממשקי ההדגמה מרוכזים בחוברת נאה, הראויה לתשומת לב ולעיון יסודי בה בקרב הבוקרים בכל הארץ, ולא דווקא של המרשבים בלבד.

מובן מאליו שכנס כזה לא ייתכן בלי ברכות, נאומי הסברה וכו', אולם יש לציין שהוא התנהל בצורה יפה ועצם אירגונו היה מוצלח מכל הבחינות. באולם, בו חולקו הפרסים, סדרה גם תצוגה נאה של מוצרי "תנובה", למען יראו הייצרנים מהו ייעודו של החלב שהם מספקים לשוק.

המדריך גד עציון וחברי מושב קדרון ראויים להערכה ולהכרת תודה על האירוח הנאה, בו זיכו את באי הכנס. מושב קדרון הוא ראשון למושבים, בהם הוחל הטיפול במשקי הדגמה, ויש לאחל שהוא ישמש גם בעתיד מרכז חשוב לקידום ענף הבקר בארץ.

הובא לדפוס ע"י

מדריכי הבקר מלשכת רחובות
וי. עצמון

משפחת חנה ווליג אדירי מכפר ויתקין מקבלים פרס עבור משק לדוגמה.

חבר, מפרסמים את התוצאות, ולפעולה זו יש ערך חינוכי ומדריבן ממדרגה ראשונה. כן נבנה ליד התחנה גג-סוכך מיוחד למביאי החלב, שנא"צים להמתין עד למסירת החלב; סככה זו מונעת חימום יתר של החלב מקרני השמש.

בסוף דבריו העיר מר פאנגר שמן הראוי יהיה להקדיש תשומת לב מיוחדת, בתחרות הבאה, למתיישוב האינדיבידואלי במושב, כיון שבאיזור זה מספקים המושבים כ-60% מכל החלב, המגיע למחלבות. הוא סיים בברכה לחתני הפרס ובהבעת תודה לכל אלה שתרמו להצלחת ההתחרות.

הטיפול במשקי הדגמה, הוא אחת מפעולות ההדרכה הברורות ביותר. לא די בהפצת יידע באמצעות הרצאות, עלונים וכו', כיון שהדרכה מסוג זה אינה משכנעת ביותר. לעומת זאת — הצגה לראותה של משקים, המצליחים בפועל, תוך ציון פרטים על מימשק, הזנה, שיפורים במב"נים, ייצור מספוא וכדומה, עשויה לעורר את הרצון לחקות את מעשי המשקים המצטיינים: "אם פלוני הצליח, הרי יש סיכוי שגם אני אצליח, אם אלמד ממעשיו ומנסיונו". יוזמי משקי ההדגמה היו עובדי מחלקת הבקר, ואחד החלוצים בפעולה זו הוא אריה מנס, ממשרד החקלאות, הממשיך עד היום בתפקיד זה. בשנים האחרונות